

LES PERIFÈRIES URBANES I L'EXPANSIÓ DE L'URBANISME DISPRES

Taller d'Estudis sobre dinàmiques urbanes dirigit a joves investigadores i investigadors

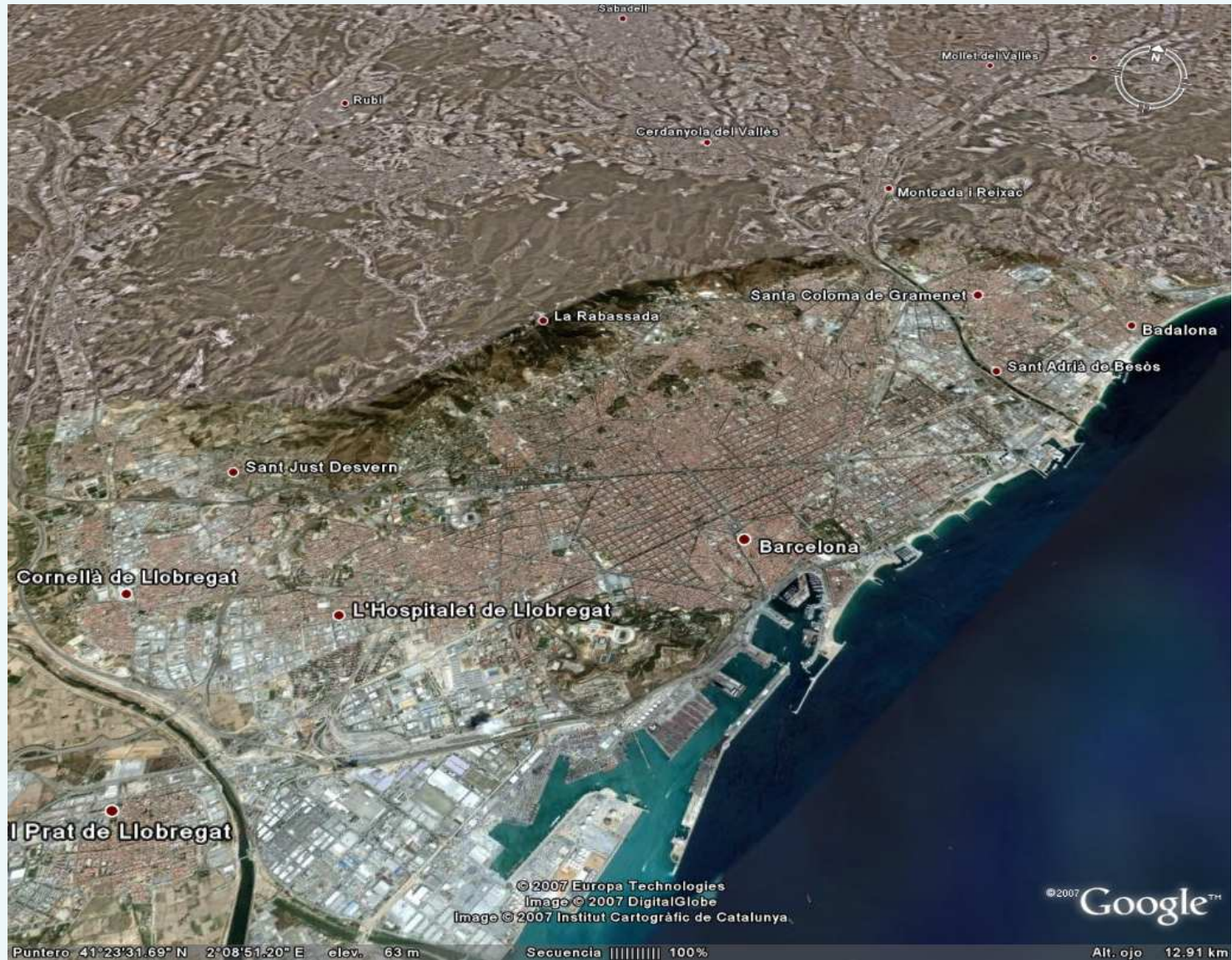
Mobilitat residencial de la població estrangera i espanyola als municipis circumdants de Barcelona

**Xiana Bueno García
Llorenç Casanova Fernández
Antonio López Gay**

Centre d'Estudis Demogràfics / Universitat Autònoma de Barcelona

xbueno@ced.uab.es, llcasanova@ced.uab.es, tlopez@ced.uab.es

Espai central de la Regió Metropolitana de Barcelona

OBJECTIUS:

1. Identificar els nous paràmetres incorporats en la dinàmica residencial de quatre municipis propers a Barcelona com a resultat de la participació dels estrangers en els canvis de residència intermunicipals:
 - Badalona
 - Cornellà de Llobregat
 - L'Hospitalet de Llobregat
 - Santa Coloma de Gramenet
2. Valorar la incidència d'aquests nous processos residencials en el ressorgiment demogràfic d'aquests municipis.

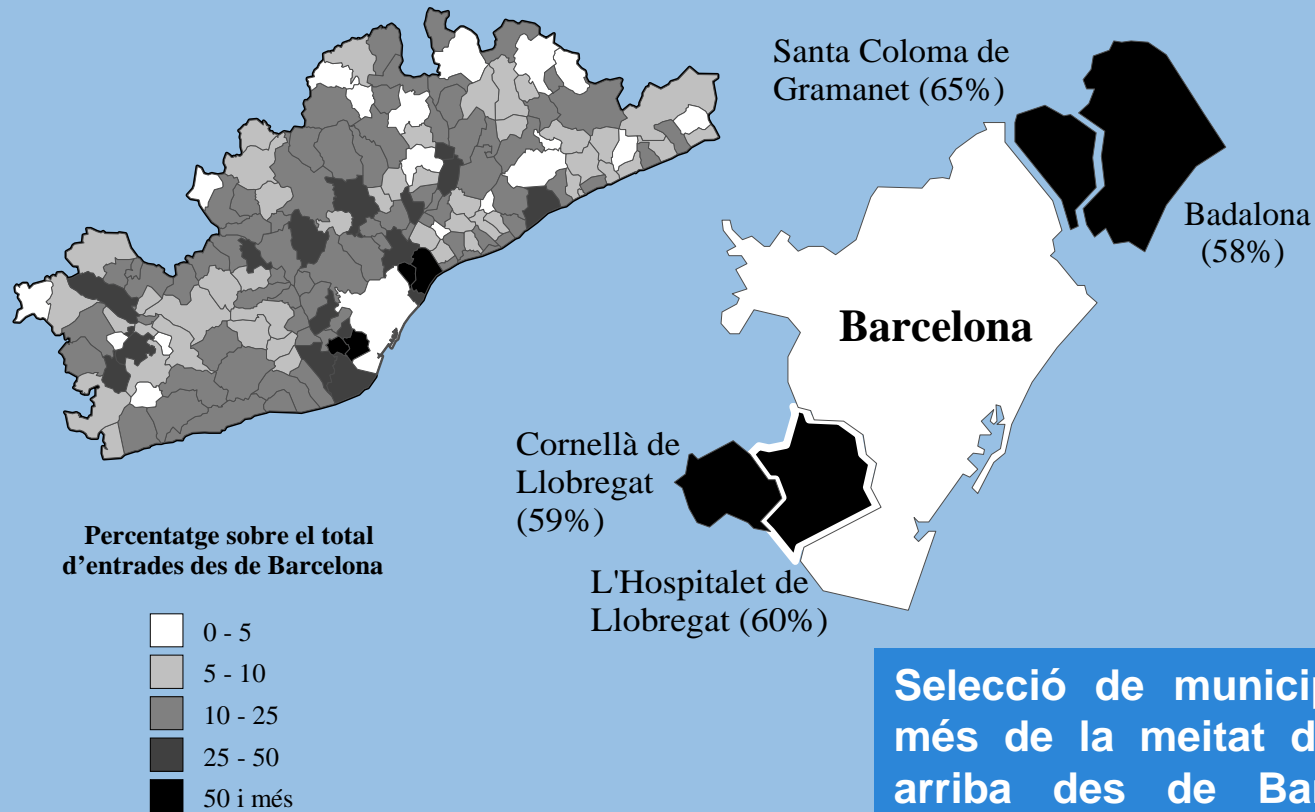
JUSTIFICACIÓ:

1. La participació activa i creixent de la població estrangera en els fluxos migratoris interns espanyols és ja una realitat consolidada que ha estat estudiada en diverses ocasions:
Espanya: (Recaño, 2002; Pumares, 2005; Recaño y Domingo, 2006; Pumares, García Coll i Asensio, 2007),
Barcelona: (Bayona i López Gay, 2006; Bayona, 2006; Recaño i López Gay, 2006; López Gay, 2007).
2. Les aportacions bibliogràfiques prèvies han destacat el paper central de la ciutat de Barcelona per la seva condició de porta d'entrada de la immigració estrangera, així com de distribuïdora d'aquesta població.
3. També s'ha destacat la tendència de la població estrangera a redistribuir-se dins del nucli central de la RMB, estratègia divergent a la de la població de nacionalitat espanyola que tendeix a situar-se fora de la comarca central.
4. Els estudis de la mobilitat residencial a la RMB han ajudat a identificar els processos de desconcentració urbana d'aquesta regió (Pujades).

- **Fonts:**

- Estadística de Variacions Residencials (EVR): 2002-2005
- Censos (1950-2001), Padrons (1986-1996) i Padró Continu (1998-2006)

- **Elecció del marc territorial:**

Selecció de municipis en els que més de la meitat de població que arriba des de Barcelona és de nacionalitat estrangera

EL COMPONENT MIGRATORI EN L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE BARCELONA I DELS MUNICIPIS ESTUDIATS

Evolució de la població a Barcelona i als quatre municipis seleccionats

	Badalona	Cornellà de Llobregat	L'Hospitalet de Llobregat	Santa Coloma de Gramenet	Barcelona
1950	61.654	11.473	71.580	15.281	1.280.179
1960	92.257	24.714	122.813	32.590	1.557.863
1970	162.888	77.314	241.978	106.711	1.745.142
1981	227.744	90.956	294.033	140.588	1.754.900
1991	218.171	84.315	273.284	129.722	1.681.132
2001	205.836	79.979	239.019	112.992	1.503.884
2006	221.520	84.289	248.150	119.056	1.605.602

Font: Censos i padrons de Població, 1950-2006

EL COMPONENT MIGRATORI EN L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE BARCELONA I DELS MUNICIPIS ESTUDIATS

Components demogràfics en l'evolució de la població de Barcelona i dels municipis seleccionats, 1981-2006. A partir de l'equació compensadora

	Taxa anual de migració neta					Taxa anual de creixement natural				
	Badalona	Cornellà de Llobregat	L'Hospit. de Llobregat	Santa Coloma de Gramenet	Barcelona	Badalona	Cornellà de Llobregat	L'Hospitalet de Llobregat	Santa Coloma de Gramenet	Barcelona
1981-1986	-10,6‰	-16,0‰	-14,5‰	-16,1‰	-6,6‰	6,4‰	5,7‰	4,0‰	8,4‰	0,8‰
1986-1991	-9,2‰	-7,6‰	-7,2‰	-7,0‰	-5,7‰	3,4‰	2,9‰	1,9‰	3,8‰	-1,3‰
1991-1996	-8,8‰	-6,9‰	-12,8‰	-16,6‰	-14,3‰	1,9‰	1,3‰	-0,1‰	1,6‰	-2,3‰
1996-1999	-4,9‰	-6,2‰	-13,9‰	-15,0‰	1,1‰	2,3‰	1,3‰	-0,7‰	1,3‰	-3,4‰
2000-2001	0,6‰	3,8‰	5,4‰	-8,2‰	12,4‰	2,8‰	1,6‰	-0,2‰	1,5‰	-2,2‰
2002-2003	7,7‰	5,9‰	12,2‰	2,5‰	18,2‰	2,8‰	2,8‰	0,3‰	1,5‰	-1,6‰
2004-2005	11,2‰	2,6‰	-6,3‰	6,7‰	9,5‰	4,0‰	3,2‰	1,5‰	4,2‰	-1,0‰

Font: Censos i padrons de Població i, Moviment Natural de la població, 1981-2006

Estructura territorial i nacionalitat:

- Intensificació de la relació migratòria entre Barcelona i els municipis centrals.
- En el període 2002-2005, el 55,4% de les sortides de població estrangera de Barcelona tenien por destinació un dels quatre municipis aquí analitzats, en canvi, només un 16,9% dels fluxos de població de nacionalitat espanyola que partien de Barcelona escollien algun d'aquests municipis com a destinació final. La població de nacionalitat estrangera, per tant, incorpora els espais més pròxims a la ciutat central en la seva estratègia residencial.
- Barcelona: saldo migratori negatiu per migració interna en tots els tipus de moviments.
- Municipis centrals: saldo migratori negatiu de població de nacionalitat espanyola però amb saldo positiu entre la població estrangera.

Saldo migratori dels quatre municipis seleccionats segons àmbit territorial de relació i nacionalitat de la població. Anys 2002-2005.

Badalona				L'Hospitalet de Llobregat			
	Espanyols	Estrangers	Total general		Espanyols	Estrangers	Total general
Barcelona	1.211	3.761	4.972	Barcelona	2.197	6.574	8.771
Resta RMB	-8.543	-789	-9.332	Resta RMB	-15.953	-1.762	-17.715
Resta de Cat.	-4.164	-393	-4.557	Resta de Cat.	-4.883	-641	-5.524
Resta Estat	-2.121	-37	-2.158	Resta Estat	-1.837	937	-900
Total	-13.617	2.542	-11.075	Total	-20.476	5.108	-15.368

Cornellà de Llobregat				Santa Coloma de Gramenet			
	Espanyols	Estrangers	Total general		Espanyols	Estrangers	Total general
Barcelona	379	1.219	1.598	Barcelona	87	2.870	2.957
Resta RMB	-3.510	-95	-3.605	Resta RMB	-7.847	128	-7.719
Resta de Cat.	-1.701	-235	-1.936	Resta de Cat.	-2.098	-341	-2.439
Resta Estat	-567	210	-357	Resta Estat	-1.488	128	-1.360
Total	-5.399	1.099	-4.300	Total	-11.346	2.785	-8.561

Font: Estadística de Variacions Residencials, 2002-2005

La dinàmica migratòria interna es podria sintetitzar en la prevalença dels processos de desconcentració de població espanyola cap a la RMB, acompanyats per la pèrdua de població d'aquesta nacionalitat cap a la resta de Catalunya i de l'Estat espanyol, mentre que entre la població estrangera destaca la intensitat amb la que reben la població procedent de la ciutat central, així com el balanç negatiu que es registra amb la resta de la RMB i Catalunya.

Municipis en els quals les entitats estudiades presenten un saldo migratori negatiu més intens. Població de nacionalitat estrangera. Anys 2002-2005.

Badalona		Cornellà de Llobregat		L'Hospitalet de Llobregat	
Santa Coloma de Gramenet	-434	Sabadell	-92	Sant Boi de Llobregat	-167
Sabadell	-72	Sant Boi de Llobregat	-86	Esplugues de Llobregat	-155
Terrassa	-48	Terrassa	-31	Terrassa	-140
Mataró	-47	Sant Joan Despí	-29	Cornellà de Llobregat	-134
Cornellà de Llobregat	-29	Sant Vicenç dels Horts	-23	Santa Coloma de Gramenet	-113
Calella	-28	Viladecans	-20	Sabadell	-104
Sant Adrià de Besòs	-28	Rubí	-13	El Prat de Llobregat	-79
Montcada i Reixac	-27	Badia del Vallès	-12	Montcada i Reixac	-76
Rubí	-22	El Prat de Llobregat	-10	Viladecans	-68
El Prat de Llobregat	-21	Vilanova i la Geltrú	-9	Gavà	-64
Total RMB (sense BCN)	-789	Total RMB (sense BCN)	-95	Total RMB (sense BCN)	-1.762
Santa Coloma de Gramenet		Barcelona			
Sabadell	-70	L'Hospitalet de Llobregat	-6.574		
Mataró	-48	Badalona	-3.761		
Terrassa	-43	Santa Coloma de Gramenet	-2.870		
Montcada i Reixac	-38	Cornellà de Llobregat	-1.219		
Rubí	-23	Sabadell	-841		
Sant Boi de Llobregat	-19	Terrassa	-814		
Cardedeu	-16	Esplugues de Llobregat	-586		
Ripollet	-16	Montcada i Reixac	-506		
Montornès del Vallès	-12	Sant Boi de Llobregat	-492		
El Prat de Llobregat	-12	Sant Cugat del Vallès	-427		
Total RMB (sense BCN)	128	Total RMB	-24.766		

Font: Estadística de Variacions Residencials, 2002-2005

A pesar de registrar un saldo migratori positiu de població de nacionalitat estrangera aquests municipis també perden població estrangera per migració interna, de manera que existeix una certa dispersió d'aquesta població vers la resta del territori de la RMB. S'haurà de fer un seguiment d'aquest procés per identificar la intensitat d'aquestes relacions en el futur.

Distribució segons continent de nacionalitat del flux immigratori amb origen Barcelona i amb destinació als quatre municipis seleccionats. Anys 2002-2005.

		UE	Resto Europa	Àfrica	América	Àsia	Oceania
Badalona							
	2002	1,96	8,33	11,07	43,39	35,26	0,00
	2003	2,54	9,31	9,80	40,63	37,66	0,06
	2004	2,06	8,48	9,44	35,89	44,13	0,00
	2005	2,18	8,20	8,62	34,83	46,17	0,00
Cornellà de Llobregat							
	2002	1,46	6,83	17,32	72,20	2,20	0,00
	2003	1,75	5,94	15,38	72,38	4,20	0,35
	2004	2,97	9,13	22,08	59,87	5,94	0,00
	2005	2,36	7,73	16,38	66,71	6,68	0,13
L'Hospitalet de Llobregat							
	2002	2,65	4,39	9,48	72,68	10,80	0,00
	2003	2,65	4,60	6,22	74,79	11,73	0,00
	2004	2,52	4,56	7,09	70,66	15,17	0,00
	2005	2,17	3,92	6,52	71,85	15,52	0,02
Santa Coloma de Gramenet							
	2002	1,67	5,73	13,50	43,61	35,48	0,00
	2003	1,83	7,87	10,17	55,25	24,88	0,00
	2004	2,52	8,63	13,45	47,48	27,91	0,00
	2005	1,98	7,56	13,56	45,59	31,31	0,00

Font: Estadística de Variacions Residencials, 2002-2005

Especialització dels municipis situats al sud-oest de Barcelona en la recepció de població llatinoamericana. En el nord-est, en canvi, el protagonisme està compartit amb la població asiàtica.

- **MODIFICACIÓ DELS PATRONS MIGRATORIS I RESIDENCIALS PER LA PARTICIPACIÓ DE LA POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA.**
- **COMPORTAMENT MIGRATORI INTERN DIFERENCIAL PER NACIONALITAT: PAUTES DIVERGENTS.**
- **DESCONCENTRACIÓ DE LA POBLACIÓ ESPANYOLA DE LES ÀREAS METROPOLITANES CENTRALS.**
- **INFLEXIÓ EN L'EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DELS MUNICIPIS ESTUDIATS: SALDO MIGRATORI AMB BARCELONA I FLUXOS PROVINENTS DE L'ESTRANGER**
- **EVOLUCIÓ FUTURA DE LA RELACIÓ MIGRATÒRIA AMB LA RESTA DE LA REGIÓ METROPOLITANA DE BARCELONA (RMB): PROCÉS DE CONVERGÈNCIA DE LA POBLACIÓ ESPANYOLA I ESTRANGERA**

LES PERIFÈRIES URBANES I L'EXPANSIÓ DE L'URBANISME DISPRES

Taller d'Estudis sobre dinàmiques urbanes dirigit a joves investigadores i investigadors

Mobilitat residencial de la població estrangera i espanyola als municipis circumdants de Barcelona

**Xiana Bueno García
Llorenç Casanova Fernández
Antonio López Gay**

Centre d'Estudis Demogràfics / Universitat Autònoma de Barcelona

xbueno@ced.uab.es, llcasanova@ced.uab.es, tlopez@ced.uab.es